

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра обліку і оподаткування

ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ (М. КИЇВ)
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ
УКРАЇНИ

ІННІ "КАРАЗІНСЬКИЙ БАНКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ"

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В.Н. КАРАЗІНА

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

за матеріалами
НАУКОВОЇ ІНТЕРНЕТ - КОНФЕРЕНЦІЇ З ПРОБЛЕМ ВИЩОЇ
ОСВІТИ І НАУКИ
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОСВІТНЬО-ВИХОВНОГО
ПРОЦЕСУ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ В УМОВАХ
СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ»
18 листопада 2022 р.

https://fmab.khadi.kharkov.ua/index.php?id=1281&no_cache=1

ХАРКІВ

УДК 004; 159; 311; 316; 330; 331; 338; 339; 351; 354; 356; 37; 371-374; 376- 379; 504; 614; 622; 65; 656-658; 621; 811.

Голова організаційного комітету:

Богомолів В.О. Заслужений діяч науки і техніки України, лауреат Державної премії України, академік Транспортної академії України, ректор ХНАДУ, доктор технічних наук, професор

Батракова А.Г. - проректор з науково-педагогічної роботи ХНАДУ, професор, доктор технічних наук

Шевченко І.Ю. – лауреат Премії Верховної Ради України, почесний викладач ХНАДУ, декан факультету управління та бізнесу ХНАДУ, доктор економічних наук, професор

Ковальова Т.В. - доцент кафедри обліку і оподаткування ХНАДУ, кандидат економічних наук, доцент

Члени оргкомітету:

Маліков В.В. – професор кафедри обліку і оподаткування ХНАДУ, доктор наук з державного управління, професор

Криворучко О.М. – завідувач кафедри менеджменту ХНАДУ, доктор економічних наук, професор

Дмитрієва О.І. - завідувач кафедри економіки і підприємництва ХНАДУ, доктор економічних наук, професор

Дорошенко Г.О. – завідувач кафедри економіки та менеджменту ХНУ ім. В.Н.Каразіна, доктор економічних наук, професор

Калініченко Л.Л. – професор кафедри економіки та менеджменту ХНУ ім. В.Н.Каразіна, доктор економічних наук, професор

Ковальов П.А. - начальник кафедри пожежної та рятувальної підготовки НУЦЗУ, полковник служби цивільного захисту, кандидат технічних наук, доцент

Бєляєва Л.А. - доцент кафедри обліку і оподаткування ННІ "Каразінський банківський інститут" Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, кандидат економічних наук, доцент.

Волянник Г.М. – доцент кафедри обліку і аудиту Національного лісотехнічного університету, кандидат економічних наук, доцент

Вербицька В.І. - доцент кафедри обліку і оподаткування ХНАДУ, кандидат економічних наук, доцент, *відповідальний секретар конференції.*

Матеріали друкуються в авторській редакції. Організаційний комітет не відповідає за оригінальність тексту, достовірність фактів, власних імен та іншу інформацію, використану в публікаціях. Автори та їх наукові керівники несуть відповідальність за зміст наданого для участі у конференції матеріалу та гарантують відсутність в ньому академічного плагіату.

Друкується за рішенням Ради факультету управління та бізнесу Харківського національного автомобільно-дорожнього університету. Протокол № 4 від 21.11.2022.

Актуальні проблеми освітньо-виховного процесу та шляхи їх вирішення в умовах сучасних викликів: *Збірник наукових праць за матеріалами наукової інтернет - конференції з проблем вищої освіти і науки* (18 листопада 2022 р.). Харків, ХНАДУ, 2022. 421 с. URL: https://fmab.khadi.kharkov.ua/index.php?id=1281&no_cache=1

Нестеренко І.Б.

ПЕРЕВАГИ ЗАСТОСУВАННЯ ХМАРНИХ СЕРВІСІВ В ОСВІТІ.....49

Гоков О.М.

**НОВІ КОНЦЕПЦІЇ ВИКЛАДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“ФІЗИЧНІ ОСНОВИ ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ РОЗВІДКИ”.....55**

Корогод Н.П., Новородовська Т.С.

**ПРО РЕЗУЛЬТАТИ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: ВІД ЗАКЛАДІВ
ВИЩОЇ ОСВІТИ ДО ПІДПРИЄМСТВ.....64**

Остапцев Є.Ю., Красномовець В.А.

**SMART-ТЕХНОЛОГІЇ В СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З
ТУРИЗМУ.....71**

Ярмолевич О.І., Зимович Ю.А., Єфанов В.

**ВИКОРИСТАННЯ ВІРТУАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА ДЛЯ
ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНИХ НАВИЧОК У МАЙБУТНІХ
ОФІЦЕРІВ ЗСУ НА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТТЯХ З ІМ.....74**

Федотова І.В., д.е.н., Бочарова Н.А.

**ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ
ОСВІТИ В СФЕРІ ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ.....80**

Калініченко Л.Л., Пакуліна А.А.

**РОЛЬ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ У ФОРМУВАННІ
СУЧАСНОГО ФАХІВЦЯ.....85**

Захарова Д. Р.

**КОНЦЕПЦІЯ ПІДГОТОВКИ ШКОЛЯРІВ ДО НАУКОВО-
ДОСЛІДНИХ РОБІТ КОНКУРСУ-ЗАХИСТУ МАН.....88**

Кисельова О.Б.

**ДІДЖИТАЛ-ЕКСКУРСІЯ ЯК ФОРМА ОРГАНІЗАЦІЇ
ПОЗАКЛАСНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ.....93**

Хорошилова І.О.

**ІННОВАЦІЇ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ
ЕКОНОМІЧНОГО СПРЯМУВАННЯ.....97**

ДІДЖИТАЛ-ЕКСКУРСІЯ ЯК ФОРМА ОРГАНІЗАЦІЇ ПОЗАКЛАСНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

*Кисельова О.Б., к.п.н., доцент
Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради*

В умовах сучасних викликів навчальні екскурсії та подорожі стали менше використовуватись в освітньому процесі або й зовсім є неможливими з об'єктивних причин. Однак, безперечно, така форма проведення позакласної роботи має значний дидактичний потенціал. Вона є одним з важливих інструментів оптимізації освітнього процесу (В. Голубков, П. Підкасистий, І. Підласий), а також дає можливість здобувачам освіти підвищити інтелектуальний рівень, розвивати спостережливість, пізнавальний інтерес, здатність сприймати багатства навколишнього середовища тощо. Виникає потреба у впровадженні віртуальних екскурсій, які за останні декілька років стали незамінним атрибутом презентацій різних культурно-освітніх закладів (музеїв, бібліотек, вищих закладів освіти тощо), міст, країн тощо.

Питаннями цифрових технологій та мультимедіа для віртуалізації у сфері туризму й екскурсійної справи цікавилися багато науковців, а саме: К. Вельман, Я. Гаврилова, О. Лебедів, Т. Трошина, О. Шликова та інші. Аналіз останніх досліджень і публікацій показав, що особливості створення віртуальних екскурсій розглядаються у працях О. Андрєєва, І. Латипової, М. Румянцева, І. Слуцької, Н. Хміль, Richard E. Ferdig та інших. Проте, питання розгляду цифрових інструментів створення діджитал-екскурсій, які можуть бути використані як форма організації

позакласної роботи здобувачів освіти, досліджено недостатньо, що й становить мету даної роботи.

У процесі освіти істотно змінився підхід до екскурсій, виникли їх нові види – віртуальні, інтерактивні, костюмовані, квест-екскурсії [2]. Поняття «віртуальна екскурсія» тлумачать як організаційну форму навчання, що відрізняється від реальної віртуальним показом реальних об'єктів із метою створення умов для самостійного спостереження, збору необхідних фактів. До її переваг можна віднести доступність, наочність та можливість повторного перегляду [4]. Під діджитал-екскурсією будемо розуміти створену з допомогою цифрових інструментів подорож або спостереження за реальними об'єктами з певною навчальною метою. Звісно, що така екскурсія не дає ефекту повної присутності, але дозволить отримати повне враження щодо досліджуваного об'єкту або місцевості.

Серед діджитал-еккурсій особливе місце займають інтерактивні, мультимедійні, що є програмно-інформаційним продуктом у вигляді гіпертексту з інформаційних фрагментів, пов'язаних між собою спрямованими переходами-посиланнями, в основі якого розміщується як текстова інформація, так і ілюстрації, звукові та відеофрагменти. Це зручний інструмент для моделювання даної екскурсії. Користувач рухається від фрагмента до фрагмента подібно до того, як під час реальної екскурсії переходить від одного об'єкта до іншого, призначений для інтегрованого подання матеріалів екскурсії [1]. Вони не потребують мережі Інтернет. Так, для створення діджитал-еккурсій також можливе використання продукту Microsoft PowerPoint, що дозволяє створювати презентації та слайд-фільми, надаючи користувачеві все необхідне – потужні функції роботи з текстом, засоби для малювання, побудови діаграм, широкий набір стандартних ілюстрацій тощо. Така мультимедійна подорож буде цілком відповідати вимогам щодо створення онлайн-екскурсії.

У мережі Інтернет можна знайти багато готових до перегляду цікавих віртуальних екскурсій. Наприклад, Музей «Кобзаря» Тараса Шевченка (<https://museum-portal.com/ua/museum/museum-of-t-g.-shevchenko-kobzar/>), Національний Музей Народного Мистецтва Гуцульщини та Покуття (<https://hutsul.museum/360/>), Харківський художній музей (<https://museum-portal.com/ua/museum/kharkiv-art-museum/>), Віртуальні тури Україною (<https://discover.ua/virtual-tours>), 3D-Тур – Палац Потоцьких (<https://potocki-palace-lviv.virtual.ua/ua/3d-tour/>), Віртуальний тур українськими музеями просто неба (<https://museums.authenticukraine.com.ua/ua/>), National Geographic (<https://www.youtube.com/c/NatGeo>), Лабораторія «МанЛаб» (<https://museum-portal.com/ua/museum/manlab-laboratory/>) тощо.

Якщо ви не знайшли потрібну екскурсію, яка відповідає освітнім потребам, гарною ідеєю для організації позакласної роботи є не лише цифрова подорож, а й сам захопливий процес створення діджитал-екскурсії з певною навчальною метою. Слід зазначити, що значні можливості надають різноманітні сучасні вебінструменти для розробки віртуальних екскурсій. Наприклад, конструктор уроків і презентацій Nearpod (<https://nearpod.com/>). Після реєстрації на сайті можна створити макет екскурсії: обрати з бібліотеки фото чи відео в режимі 360°, розмістити інтерактивні маркери, поєднати їх із текстом, посиланнями, відео або аудіо файлами, а потім надіслати посилання та код доступу для її учасників.

Значними можливостями володіють безкоштовні Google-сервіси:

- огляд місцевості в Google Картах (<https://www.google.com/streetview/>);
- Google Arts&Culture (<https://artsandculture.google.com/?hl=uk>);
- Google Expeditions (<https://artsandculture.google.com/project/expeditions>);
- Google Earth (<https://www.google.com/intl/ru/earth/>) тощо.

Ресурс Mapillary (<https://www.mapillary.com/>) дозволяє переглядати лінійні панорами вздовж доріг, річок, біля видатних пам'яток архітектури тощо. Кожен користувач може не лише здійснювати віртуальну подорож містами у різних куточках світу, а й додавати власні світлини, доповнюючи фотобанк платформи.

За допомогою ресурсу Historypin (<https://www.historypin.org/en/>) можна здійснити віртуальну екскурсію не лише у просторі, а й у часі. Обравши певне місце на карті або вказавши його назву в рядку пошуку, можна переглянути, як виглядав об'єкт у різні роки, та ознайомитись із різноманітною інформацією про нього (на ресурсі містяться численні світлини, відео-, аудіо- та текстові матеріали).

ThingLink (<https://www.thinglink.com/>) – сервіс, що дозволяє перетворювати статичні картинки в інтерактивні об'єкти, де для кожного об'єкта на зображенні можна вибрати і встановити посилання на вебсторінку, презентацію, відео тощо. Є можливість колективної роботи зі створення міток для зображення, додавання додатку в блог та зробити вже наявні фотографії, малюнки в ньому інтерактивними [3].

За допомогою Genially (<https://genial.ly/>) можна додати інтерактивний контент до карт або зображень, які дозволять потрапити у пригоду, не зійшовши з місця. Шаблон Travel By Plane Presentation стане у пригоді. Є можливість вбудувати 360-градусне зображення з Air Pano (https://www.airpano.com/360photo_list.php) або зв'язати з віртуальними екскурсіями (<https://ditchthattextbook.com/virtual-field-trips>) за допомогою інтерактивної кнопки на карті.

Отже, створення діджитал-екскурсії – це захопливий та багатоетапний процес, який потребує від викладача та здобувачів освіти креативності та наполегливості. За допомогою різних вебсервісів та програм можливе перетворення звичайної екскурсії в більш зручний формат для перегляду в будь-якому місці та в будь-який час. Крім того,

вони підвищують інтерес до навчання, надають можливість вийти за межі програми, поєднують освітню діяльність із реальним життям, а також дозволяють подорожувати у сучасних умовах без стресу та обмежень.

Література:

1. Александрова Є.В. Віртуальна екскурсія як одна з ефективних форм організації навчального процесу. *Історія України*. 2010. № 10. С. 22-24.
2. Верес К.О. Інноваційні технології в екскурсійному супроводі : *SWorld* : зб. наук. праць. 2014. Вип. 2, Т. 34. С. 29-34.
3. Кисельова О. Б., Кондратьєва Л. О. ІТ-інструменти розробки віртуальних екскурсій. *Сучасні тенденції організаційно-методологічного забезпечення підготовки фахівців: проблеми та шляхи їх вирішення в умовах глобалізації та євроекономічної інтеграції* : Всеукр. наук.-метод. Інтернет-конф., м. Харків, 18 листопада 2019 р. Харків, 2019. С. 323–327.
4. Подліняєва О. О. Особливості використання сучасних медіа в освіті: віртуальна екскурсія. *Фізико-математична освіта*. 2016. Вип. 4. С. 100-104. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/fmo_2016_4_23.

УДК 373.14

ІННОВАЦІЇ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ЕКОНОМІЧНОГО СПРЯМУВАННЯ

*Хорошилова І.О., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Освіта, будучи одним із основних культурних та соціальних інститутів, виступає як ключовий інструмент інновацій та одним з провідних факторів розвитку людських ресурсів суспільства знань.